1849. N°. 157

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag avond.

MAANDAG, 31 DECEMBER.

De Prijs der Courant is ƒ 12 in het jaar; de afzonderlijke nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 29 December.

Terwijl de sneeuw, die onze straten en velden bedekt, ons maar al te duidelijk herinnert dat wij in het midden van den winter zijn, is het niet onbelangrijk te vernemen hoe men elders, in een ander werelddeel, thans in eene geheel andere temperatuur leeft. Uit eenen particulieren brief, gisteren alhier ontvangen, die op 20 December uit Algiers verzonden was, ontleenen wij het volgende:

»Om de bijzonderheid van het geval, schrijf ik u deze regelen uit een ander werelddeel, en wel uit Africa. Ik ben namelijk sedert 30 P°. op reis, en wel over London, Dover en Calais naar Parijs, alwaar ik 3 dagen heb moeten vertoeven. Van Parijs vertrok ik naar Lyon, van daar per stoomboot tot Avignon, verder per spoortrein naar Marseille, alwaar ik mij later inscheepte naar Africa, en na 60 uren voorspoedige reis per stoomboot gepasseerden Maandag alhier aankwam. Ik bevind mij nu in het midden van de Arabieren; het climaat is brillant en even warm als in de Junij-dagen ten uwent. Heden morgen 6 ure zit ik met open raam, met het heerlijkste weer, in het gezigt van de zee en hooge bergen, met eene hemelsche mooije rood opkomende zon in 't verschiet, u deze regelen te schrijven. De oranjeappelen, olijven als anderzins staan voor mij in den bloei, bij u ligt alles welligt onder de sneeuw begraven. De Arabieren, Mooren en anderen volkeren, zitten met hunne gekruiste beenen en lange pijpen langs de straten, alles is compleet een wonderlijk gezigt."

— H. M. de Koningin heeft aan de Commissie, belast met de regeling eener Loterij, ten behoeve der Vereeniging van den H. Vincentius de Paulo, in de maand Februarij alhier te houden, twee prachtige vazen tot prijs doen toekomen.

's GRAVENHAGE, 29 December.

Z. M. heeft den Luitenant-Generaal Hertog B. van Saksen-Weimar, Kommandant van het leger in Oost-Indië, benoemd tot Generaal der Infanterie.

— Z. M. heeft het hem aangeboden Beschermheerschap over het Genootschap van Landbouw en Kruidkunde te Utrecht, aangenomen.

Eerste Kamer der Staten-Generaal.

Uit het antwoord der Regering op het verslag der Commissie omtrent de staatsbegrooting voor 1850 blijkt, wat de algemeene aanmerkingen aangaat, ten opzigte der belangrijkste punten, het volgende:

De Regering herhaalt hare verzekering, dat de aanneming der begrooting geene vertraging zal brengen in de uitvoering van die vereenvoudigingen in het staatsbestuur waarvoor het nog vatbaar is, en in de eerste plaats van die, welke zij, zonder tusschenkomst van de wetgevende magt, harerzijds kan daarstellen.

De Regering acht het ook voorzigtig en pligtmatig om zijne staatsuitgaven zoo veel mogelijk onafhankelijk te maken van de bijdrage der koloniale geldmiddelen. Maar de kolonie heeft nog renteschuld aan het moederland. De voorgedragen begrooting is echter reeds eene belangrijke schrede tot de verwezenlijking van dezen wensch.

Men meent te moeten opmerken dat de geheele som, welke thans voor pensioenen is uitgetrokken, wel ƒ 70,564.50 grooter is dan die voor het loopende dienstjaar was geraamd, maar inderdaad geringer dan die over 1849 die werkelijk reeds ƒ 3,354,418.08 beloopt.

Bij de opmaking van de begrooting voor 1849 was veel te veel gerekend op de uitwinst door verkoop te verkrijgen: het ontbrekende is door af- en overschrijving moeten aangevuld worden.

De herziening der pensioenwet maakt een onderwerp van beraadslaging uit.

Door de Tweede Kamer is eene Commissie benoemd, om met eene Commissie der Eerste, het onderwerp in deze paragraphen ter sprake gebragt (tijdige bekendmaking van het officiële verslag van het verhandelde in de Kamer) nader te regelen.

Wat de Hoofdstukken aangaat, bepalen wij ons tot de mededeeling der meest gewigtige opmerkingen:

II^de^ Hoofdstuk. *Hooge Collegien van Staat en Kabinet des Konings.* — *De Staten-Generaal.* De Regering zal gaarne 't hier behandeld onderwerp (schadevergoeding aan de oude leden der Eerste Kamer) in ernstige overweging nemen, daar echter de wet dit zou moeten regelen, kan er nog geen post op de begrooting worden uitgetrokken.

Algemeene Rekenkamer. De herziening der instructie van de Algemeene Rekenkamer maakt een gewigtig deel uit van de wetten op de comptabiliteit, welke in overweging zijn bij de Regering.

Hooge Raad van Adel. De Regering meent dat dit collegie, onder de bestaande grondwettige bepalingen, niet wel kan gemist worden; doch dat het lidmaatschap een onbezoldigd eerambt moet zijn.

III^de^ Hoofdstuk. *Buitenlandsche Zaken.* Hoezeer het bestuur den meesten prijs stelt op bezuiniging, gelooft het nogtans dat het getal onzer missien niet te zeer beperkt moet worden, en zal zien of men ook op reeds gedane intrekkingen zal behooren terug te komen.

IV^de^ Hoofds. *Justitie.* De Regering zal de indiening van een nieuw strafwetboek, en gewijzigde regterlijke organisatie, zoo veel mogelijk bespoedigen.

De uitbreiding van het wapen der marechaussée stuit op de kosten van ƒ 700,000 die zulks zou vorderen.

Ter gemoetkoming is er hulpmarechaussée in dienst gesteld, uit de manschappen van het leger, welke maatregel vroeger van groot nut is geweest.

Op eene politie-wet houdt de Regering mede hare aandacht gevestigd.

Het Hoog Militair Geregtshof staat met de nadere regterlijke organisatie in naauw verband. Het laat zich echter gereedelijk beseffen, dat, hoe het militaire justitie-wezen ook worde geregeld, voor 's hands niet wel iets met zekerheid is te bepalen.

Het bedrag der proceskosten in strafzaken is, wanneer men ziet dat in België ongeveer 750,000 francs daarvoor is uitgetrokken, de som van ƒ 170,000 voorzeker niet te groot.

V^de^ Hoofdstuk. *Binnenlandsche Zaken.* Het gouvernement is overtuigd, dat er dringende behoefte bestaat aan eene wet, die het algemeene en het bijzondere bestuur van den waterstaat, volgens art. 191 der Grondwet, regele, maar het ontwerpen van die wetgeving vordert tijd.

Eene wet betreffende het straffen van overtreding van keuren van waterschappen zal binnen kort aan de Staten-Generaal worden voorgedragen.

Eene verbeterde wetgeving op de nationale militie en schutterijen wordt voorbereid.

De noodzakelijkheid van wetten op onderwijs en armwezen wordt toegestemd. Men houdt zich onledig met die voor te bereiden en bespoedigt het werk zoo veel als de moeijelijkheid en de omvang van die onderwerpen gedoogen.

Ook de geneeskundige wetsregeling ontgaat de aandacht van het gouvernement niet.

Ter beantwoording van de vraag omtrent de Delftsche Academie, dient dat de som van ƒ 34,000 voor uitgaven, vermeld op den door de Regering overgelegden staat, *raming* is, en niet werkelijke *uitgaaf*.

De uitgaven voor de Academie beliepen in den aanvang minder dan tegenwoordig; die gaande weg, door uitbreiding der instelling, zijn vermeerderd. De werkelijke uitgaven waren in de jaren 1845, 1846, 1847 en 1848 door elkander ƒ 33,000 à ƒ 38,000.

Het getal studenten, gedurende deze zeven jaren beliep ƒ 1,036, elk manner betaalde 's jaars ƒ 200.

En uit eene vergelijking van ontvangsten met uitgaven van 1842—1849 blijkt, dat er ten slotte overbleef een batig saldo van ƒ 28,159.07½.

VI^de^ en VII^de^ Hoofdstuk. *Eerediensten.* Daar de meerderheid ook hier in den maatregel berust, kan dit onderwerp hier met stilzwijgen worden voorbijgegaan. De Regering wil echter daardoor geenszins geacht worden de redenen te beamen, die voor het behoud van de afzonderlijke departementen van Eeredienst worden bijgebragt; overigens wenscht de Regering de banden, waardoor de onderscheidene kerkgenootschappen nu aan den Staat gehecht zijn, door eene geregelde en uit den boezem der kerkgenootschappen zelve uitgaande herziening dier reglementen langzamerhand los te maken, en dan te zien of het algemeen belang het behoud der departementen van Eeredienst vordert. Uit de ontkennende beantwoording dier vraag zal dan als van zelf voortvloeijen, dat hetgeen administratief aan hen nog te doen zal overig blijven, aan die departementen van algemeen bestuur worde overgedragen, tot wier bemoeijingen het dan nog te verrigtene eigenaardig behoort.

VIII^ste^ Hoofdstuk. *Marine.* De Regering stelt zich voor, om hierin, alsmede in de beoordeeling, zoowel van de behoefte van aanbouw als in de

voor der schepen, met de benuttiging van het voorhandene en zonder roekelooze opoffering van kostbare bezittingen van den Staat, stelselmatig, en niet dan na het oordeel van der zaak kundige mannen te hebben ingewonnen, te handelen, en ook in de bestemming van de active zeemagt en de bepaling van de sterkte daarvan, steeds zooveel doenlijk met de wezenlijke behoefte van de verdediging en beveiliging der Overzeesche bezittingen en van den Koophandel en Zeevaart, waar zulks moge noodig zijn en in verband met de beschikbare middelen, te rade te gaan.

Het verschil tusschen den aannemingsprijs van het ration brood bij het Ministerie van Marine en dat van Oorlog, spruit voort uit de aanbestedingen in de verschillende steden waar geene militaire bakkerijen zijn gevestigd. Zoo betaalt men voor hetzelfde ration te Rotterdam $8\frac{1}{4}$ centen, te Medemblik 10 en te Willemsoord $5\frac{1}{20}$ cents.

Ten einde echter daarvan niet afhankelijk te zijn, is er reeds eene overweging aanhangig om in het belang der schatkist, tot eene proeve aan den soldaat, in plaats van het brood, 6 centen per dag toe te kennen, waarvoor hij zich zelf, even als van vleesch en brood zal moeten voorzien, ten ware zich daartegen, ook in het belang van den man, gewigtige bedenkingen mogten voordoen.

Evenmin zal men, zonder grondig onderzoek, overgaan tot de opheffing van een der maritime etablissementen, en de Regering eene beslissing nemen ten aanzien eener verplaatsing van het instituut van de marine te Medemblik naar elders, zonder voldoende bewijzen te hebben verkregen dat zoodanige verplaatsing werkelijk noodig en nuttig is.

IX^de^ Hoofdstuk, B. *Finantiën*. Het Agentschap van het Ministerie van Finantiën te Amsterdam, is volstrekt behoefte.

X^de^ Hoofdstuk. *Oorlog*. Bij dit Departement gaat men steeds voort, om overal waar het mogelijk is besparingen in te voeren, terwijl wat het materieel betreft, daarop ook de werkzaamheden van het comité van defensie van invloed zullen zijn. Het is volkomen in den geest van de tegenwoordige Regering, om zoo weinige veranderingen mogelijk bij het leger te maken, doch eene verdere vermindering der staven is niet wel doenlijk. Die staven zijn evenzeer in eenen defensiven als in eenen offensiven staat van oorlog noodig. Alles is bij het Nederlandsch leger uit het eerstgemeld oogpunt ingerigt, maar ook bij die zamenstelling zijn staven onvermijdelijk. Die welke verminderd konden worden, zijn dit reeds aanmerkelijk, zoo als de provinciale en plaatselijke staven, maar als men het ook den generalen staf en de intendance verder wilde doen, zou men zeer ten nadeele van het welbegrepen belang van de dienst van den staat handelen; die steeds mannen behoeft, in de kennis van die speciale vakken opgeleid en ervaren, en welke eigenschappen zij door eene langdurige toewijding aan hunne dienstbetrekkingen moeten verkrijgen.

De aanbestedingen zijn in den loop van dit jaar, en zelfs nog zeer onlangs, bij het departement van Oorlog, zoo ver mogelijk uitgebreid. Inzonderheid heeft dit plaats gehad met opzigt tot behoefte voor de geneeskundige dienst benoodigd. Intusschen is dit middel niet boven alle bedenkingen verheven; de prijs van aanneming zou wel eens aanzienlijk minder zijn geweest, indien men het onder 's hands had kunnen aanbesteden. In sommige gevallen weet zich de concurrentie door uitkoop als anderzins te verstaan.

De bepaling der sterkte van de nationale militie bij de wet van den 8sten Januarij 1817, is later merkelijk gewijzigd, eerst was de geheele sterkte bepaald op één man van de 100 zielen. De militie bestaat uit vijf ligtingen, ieder jaar kon alzoo niet meer dan één man van de 500 zielen worden geligt. Later bij de wet van 1818, en art. 1 der wet van 1820, is bepaald, dat als maximum, jaarlijks één man van de 300 zielen kan worden genomen. Naar dezen maatstaf kan men ieder jaar ruim 10,000 manschappen tot de dienst bij de militie oproepen, en de geheele sterkte kan alzoo, volgens de wet tot op 50,000 hoofden worden opgevoerd. Het blijkt echter dat men bij de zamenstelling der corpsen verre beneden dat cijfer is gebleven.

XI^de^ Hoofdstuk. *Koloniën*. Het beginsel van uitbesteding wordt bij het Departement van Koloniën toegepast, zoo dikwijls als de aard van de te leveren goederen zulks toelaat.

Middelen. De voortdurende heffing van 38 opcenten op de boeten in zake van registratie, zegel, enz. zal een onderwerp van nadere overweging bij de Regering uitmaken.

Men heeft de renten van de schatkistbiljetten voor 1840, tot een minder cijfer kunnen uittrekken, omdat men, met het oog op de vermoedelijke behoeften der schatkist, wel houden nagaan, dat hoogstens een bedrag van 4 millioen van dit papier toereikend zou zijn. Anders is het gelegen met de schatkistbiljetten van 1834, waarvoor het volle kapitaal, als opbrengst van gevestigde schuld, in de schatkist aanwezig behoort te zijn. Kan men tijdelijk met een minder bedrag toe, dan spaart men renten uit. Maar men kan niet bij voorraad verzekeren, dat men in staat zal zijn deze besparing te bewerkstelligen. En daar het volle kapitaal uitgegeven moet kunnen worden, moet men ook wel het volle bedrag der renten onder de uitgaven ramen. In de staatsrekening echter kan de post »winst op renten" wegvallen, en de werkelijke uitgaaf in rekening worden gebragt. Er wordt niets verzuimd om den verkoop der domeinen te bespoedigen en regelmatig en met voordeel voort te zetten.

Hoe moeijelijk de zamenstelling eener wet op den afkoop van tienden ook zijn moge, zoo zal de Regering gaarne blijven trachten dit belangrijk onderwerp door de wet te regelen.

De wet op de jagt en visscherij zal zoo ras mogelijk een onderwerp van overweging uitmaken.

De algemeene beraadslagingen over de begrooting komen neder op de zinsnede in het verslag der afdeelingen dus uitgedrukt: »Beschouwt men de begrooting op zich zelve, zoo schijnt zij, als *normale*, niet goed te keuren doch aannemelijk, ook was de tijd voor het onderzoek te beperkt. Doch, wanneer men de omstandigheden in aanmerking neemt, pleiten die voor de aanneming der staatsbegrooting in haar geheel. Daarbij voegde men het vertrouwen, dat de Ministers de toegestemde sommen van uitgaaf slechts als credieten zouden beschouwen, welke ten gevolge van bespoedigde voor te stellen en in te voeren hervormingen niet zouden behoeven te worden uitgeput."

De meeste leden verklaarden tevens dat zij met een enkel woord hunne goedkeurende stem willen motiveren, opdat niet uit het stilzwijgen eene verkeerde gevolgtrekking en onvoorwaardelijke goedkeuring zou kunnen worden afgeleid, en refereerden zich overigens aan de algemeene beschouwingen in het verslag der Commissie van Rapporteurs opgenomen.

In dien geest spraken de Heeren de Jonge van Ellemeet, van Meurs, Insinger, Groeninx v. Zoelen, Sasse v. IJsselt, v. d. Lek de Clercq, Gevers van Endegeest, Cost Jordens, Diemont, van Mierlo en Hoffman. Ook de Heer Ligtenvelt, die het overigens onvoegzaam achtte om te bestrijden wat hij zelf had helpen tot stand brengen (deze begrooting) zou voor alle hoofdstukken stemmen, maar wilde daardoor niet geacht worden de staatkunde van het tegenwoordig bestuur goed te keuren of aan te kleven, om reden dat hij niet kon goedkeuren wat hij niet kende. Het gemis van een programma keurde bij af en op grond daarvan noemde hij dit Ministerie een raadselachtig Ministerie, omdat gansch het collectief programma dezer Regering zich oploste daarin dat het zeide: »geef mij rustig van geld, gedurende een vol jaar, onvoorwaardelijk, en . . . wacht mijne daden af." Een Ministerie dat zulke taal bezigt, bezit volgens den spr. of veel stoutmoedigheid, of rekent op veel toegevendheid.

De Heer Gevers van Endegeest heeft meer bepaald doen uitkomen, in hoe vele behoeften der natie er nog moet voorzien worden, en dringt ernstig aan op maatregelen om de begrooting meer onafhankelijk te maken van de O. I. baten, op gepaste zuinigheid, op de behoefte aan amortisatie van schuld. Het laatste acht hij bereikbaar door uitgifte van 6 à 10 millioen muntbiljetten om daarmede 10 millioen schuld te amortiseren, hetgeen eene rentebesparing van 4 ton zou opleveren en waarmede men later gaandeweg zou kunnen voortgaan. Ook over de hoogte van het cijfer der pensioenen wijdt spr. uit en wenscht herziening van de deswege bestaande bepalingen.

De Minister van Finantiën heeft de algemeene aanmerkingen van meer financiëlen aard behandeld. Hij deelt in vele opzigten in het gevoelen, dat de staathuishouding op te kostbaren voet is ingerigt. Het ernstig voornemen der Regering is om op den weg van bezuiniging en vereenvoudiging voort te gaan, maar alles op eens is onmogelijk. De grootste bezuinigingen hangen echter af van aan te bieden wetten, als 1°. op de regterlijke organisatie, 2°. nopens eene nieuwe regeling onzer strafvordering. Tegen de voorgestelde amortisatie van schuld door uitgifte van muntbiljetten heeft de Minister groote bedenkingen; in tijd van rust is dat alles zeer fraai; maar als de tijden onverhoopt veranderen, en men is in het bezit van een zoo gereed middel als de uitgifte van muntbiljetten, dan is hij beducht, dat men dat gretig bij de hand zal nemen, onder alle voorzorgen van tijdelijkheid en zelfs welligt met de meeste voorzorgen en met de beste voornemens. Maar, de gevolgen! Evenwel hij wil het aangeprezen middel tot amortisatie niet geheel verwerpen, maar het in ernstige en stellige overweging nemen. De verleening van pensioenen berust op de wet; doch ook hier is herziening mogelijk en dit zal allereerst een onderwerp van de beraadslagingen in den Ministerraad uitmaken. De wet tot uitvoering van art. 122 der Grondwet en al wat met de comptabiliteit in betrekking staat, zal de Minister met den meesten ijver behartigen. Reeds zijn de voordragten zoo ver gereed dat ze in den Ministerraad kunnen gebragt worden. Overigens heeft de Minister nog onderscheidene nadere bedenkingen beantwoord en gevraagde inlichtingen gegeven.

Daarna heeft de Minister van Justitie het niet geven van een programma verdedigd, dat in algemeene bewoordingen zoo weinig beteekent, en bij zooveel dat voorziening eischt, zonder onvoorzigtigheid niet te voren in de bijzonderheden is op te maken. Hij beroept zich op het verhandelde in beide Kamers, op de gewisselde stukken en op den spoed waarmede het verslag der Commissie van deze Kamer, binnen 24 uren, op alle punten is beantwoord en toegelicht. De Minister schetst in levendige trekken het zwaarwigtige der taak van dit Ministerie, waartoe inderdaad, als men alles overziet, wat voorziening eischt, *moed* behoorde tot de aanvaarding. Vervolgens beantwoordt de Minister de afzonderlijke bedenkingen.

De Heer Gevers van Endegeest heeft nog nader zijn gevoelen uiteengezet en zijn genoegen betuigd, dat de Minister van Finantiën het aangegeven middel om schuld te amortiseren, niet zoo geheel en al verwerpelijk heeft gevonden.

Daarna zijn de algemeene beraadslagingen gesloten.

Hoofdstuk I, *Huis des Konings*, met algemeene stemmen *aangenomen*.

Hoofdstuk II, *Hooge Collegiën en Kabinet des Konings*, is na eenige beraadslagingen mede met algemeene (36) stemmen *aangenomen*.

Hoofdstuk III, *Buitenl. Zaken*, wordt na beraadslaging *aangenomen* met 30 tegen 6 stemmen. Tegen, de Heeren: van Sasse van Ysselt, Beerenbroek, van Verschuer, Regout, de Ryk en van Nispen van Pannerden.

Met eene meerderheid van 29 tegen 7 stemmen wordt besloten, het vervolg der beraadslagingen te bepalen op heden avond ten half acht ure.

Avondzitting van Vrijdag 28 December.

In deze Zitting zijn met algemeene stemmen *aangenomen* de volgende Hoofdstukken: IV. *Justitie*, VI. *Hervormde Eeredienst*, VII. *Katholijke Eeredienst*, VIII. *Marine*. Het Vde Hoofdstuk, *Binnenl. Zaken*, is aangenomen met 31 tegen 4 stemmen. Tegen, de Heeren: Verschuer, Taets van Amerongen, van Aylva van Pallandt en Hoffman. Morgen voortzetting der beraadslagingen, te beginnen met Hoofdstuk IX, *Finantiën*.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

BELGIE.

BRUSSEL, 27 December.

De Minister van Finantiën heeft de instelling voorgedragen van eene nationale Bank, welker kapitaal 25 millioen zal bedragen, en die belast zal zijn met het Rijks-Kassierschap. Deze Bank zal zorgen voor de inwisseling van de loopende bankbriefjes, welke nog als gereed geld moeten worden aangenomen, terwijl de aandeelhouders vooraf 4 pCt. gegund en ⅓ van het dividend daarboven, waarvan ⅓ aan den Staat zal vervallen en het overige de reserve uitmaken.

ENGELAND.

LONDEN, 26 December.

De prijs der tarwe is hier te lande op dit oogenblik lager dan in de laatste 14 jaren het geval is geweest; daarvoor is tevens aanmerkelijk toegenomen; in 1844 bedroeg die bijna 11 millioen quarters, in dit jaar bijna 4 millioen.

FRANKRIJK.

PARIJS, 27 December.

De Ministerraad houdt dagelijks langdurige bijeenkomsten, om te beraadslagen over de verhooging van het inkomen van den President der Republiek.

— Het gerucht wordt herhaald, dat de Generaal Baraguay d'Hilliers eerdaags uit Rome naar herwaarts zal keeren en hem een opvolger zou worden gegeven.

— In de zitting der Wetgevende Vergadering van gisteren is het zeer onstuimig toegegaan, ter gelegenheid dat er beraadslaagd werd over het voorstel om de Kieswetten te veranderen. Zekere Miot heeft toen zulk eene heftige taal gevoerd, dat hij de geheele vergadering in rep en roer bragt, en den Voorzitter noodzaakte na vergeefsche pogingen om Miot tot de orde terug te roepen, de Vergadering te schorsen. Daarna is het voorstel met 412 tegen 203 stemmen aangenomen.

PRUISSEN.

BERLIJN, 26 December.

Gisteren heeft op het Koninklijk kasteel te Charlottenburg, de plegtige verloving plaats gehad van H. K. H. Prinses Frederika Louisa Wilhelmina Marianne Charlotte, Dochter van Z. K. H. Prins Albert van Pruissen, met Z. H. den Erfprins van Saksen-Meiningen.

— De Aartshertog Rijksstedehouder heeft zijne waardigheid nedergelegd, en daardoor heeft het Duitsche Rijk een einde genomen. Er is thans eene Bonds-Commissie ingesteld, welker zorg zich voornamelijk zal bepalen tot de militaire aangelegenheden van Duitschland.

— De Beijersche Regering heeft eene ruime amnestie verleend, ten behoeve van hen die in de jongste staatkundige beroerten in Beijeren betrokken waren.

STADS BERIGT.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD LEYDEN brengen bij deze ter kennisse van Gepensioneerden binnen deze Stad woonachtig, dat de Afgifte der *Attestatiën de Vita* zal plaats hebben op Donderdag den 3den Januarij aanstaande en volgende dagen, des Voormiddags van 10 tot 1 ure.

DU RIEU.

Leyden, 29 *December* 1849. Ter ordonnantie van dezelve,

v. PUTTKAMMER.

PRIJS VAN DE BOTER AAN DE WAAG TE LEYDEN.

Zaturdag 29 *December*. Van *f* 26 tot *f* 29.

GRAANPRIJZEN AAN DE BEURS TE LEYDEN.

Zaturdag 29 *December*.

Oude Witte Tarwe *f* 8.50 tot *f* 8.00. Nieuwe Tarwe *f* 8.00 tot *f* 7.50. Oude Rogge *f* 5.00 tot *f* 4.80. Nieuwe Rogge *f* 4.80 tot *f* 4.50. Gerst *f* 3.80 tot *f* 3.50. Haver *f* 3.00 tot *f* 2.60. Paardenboonen *f* 4.80 tot *f* 4.50. Duivenboonen *f* 5.00 tot *f* 4.80.

ADVERTENTIEN.

Heden beviel, door Gods goedheid voorspoedig van een welgeschapen ZOON, Vrouwe C. E. VAN DEN BERCH VAN HEEMSTEDE, geb. ROELANTS.

LEYDEN, 28 December 1849.

Voor de deelneming aan mij bij de bevalling mijner Echtgenoote betoond, betuig ik, bij deze, den hartelijksten dank.

C. W. VAN DER POT.

LEYDEN, 29 December 1849.

Ik mag met de mijnen de Stad niet verlaten, zonder, langs dezen weg, opregtelijk dank te betuigen voor al de deelneming ons dezer dagen in onze droevige omstandigheden bewezen.

LEYDEN, F. PIET,

28 December 1849. Wed. D. DE BLAAUW.

Voor de menigvuldige blijken van belangstelling en deelneming, bij het verlies van mijnen waarden Echtgenoot, betuig ik, ook namens mijne Kinderen en Kinds-Kinderen, mijnen welmeenenden dank.

LEYDEN, M. BROUWER.

29 December 1849. Wed. J. C. ZAALBERG.

Voor de veelvuldige bewijzen van deelneming, betoond bij het overlijden van mijnen broeder den Heer LEONARDUS KLAVERWYDEN, betuig ik bij deze mijnen opregten dank.

SOETERWOUDE, Uit aller naam,

30 December 1849. C. KLAVERWYDEN.

Bij Vonnis der Arrondissements-Regtbank te *Leyden*, van den Vijf en Twintigsten September 1800 Negen en Veertig, is op het verzoek van GEERTRUIDA MARIA VERMEULEN, zonder beroep, wonende te *Alphen*, Echtgenoot van TEUNIS HOOFTMAN Jr., *Koopman*, mede aldaar, woonachtig, verklaard, dat deze Echtelieden zijn **gescheiden van Tafel en Bed**. Geschiedende hiervan aankondiging ter voldoening aan Artikel 828 van het Wetboek van Burgerlijke Regtsvordering.

De Procureur voor de Eischeresse GEERTRUIDA MARIA VERMEULEN *geoccupeerd hebbende*,

A. A. DILLIE.

BEKENDMAKING INGEVOLGE ART. 30 & 31 VAN HET WETB. VAN KOOPH.

De Ondergeteekenden zijn overeengekomen om hunne Vennootschap tot het uitoefenen der Fabrieken van **Grijnen, Vlagdoek, andere stoffen en Garens**, onder de Firma's P. CLOS & LEEMBRUGGEN en P. en J. VAN POOT & COMP. te *Leyden*, met den 31sten December 1849 te ontbinden, van welken tijd af de zaken onder dezelfde Firma's door den tweeden Ondergeteekende, geheel voor zijne rekening zullen worden uitgeoefend, zullende hij tevens belast zijn met de liquidatie van alle zaken de gemelde associatie betreffende. Alles blijkens verklaring daarvan door hen uitgebragt, bij notariele acte dd. 21 November 1849, te *Leyden* gepasseerd.

C. LEEMBRUGGEN.

A. C. LEEMBRUGGEN.

De niet opgekomene Schuldeischers in het Faillissement van C. C. BROUWER, onder *Koudekerk*(?), worden, ter voldoening aan Art. 827 van het Wetboek van Koophandel, **andermaal opgeroepen** tot Verificatie hunner Schuldvorderingen, op Donderdag den 10den Januarij 1850, des middags ten 12 ure, ter Vergaderzaal der Arrondissements-Regtbank te *Leyden*.

De Curator,

A. v. d. VLIET Pz.

Bekende en onbekende Schuldeischers van de onder voorregt van Boedelbeschrijving aanvaarde Nalatenschap van wijlen JACOP VAN INGEN, *Mr. Timmerman enz.*, te *Lisse* overleden, worden bij deze volgens Art. 1082 van het Burgerlijk Wetboek, door den Ondergeteekenden **opgeroepen**, om te compareren op Dingsdag den 15den Januarij 1850, des voormiddags ten elf ure, in het Logement *de Witte Zwaan*, te *Lisse*, ter bijwoning van **Rekening en Verantwoording** dier Boedel, en zoo er geen verzet plaats heeft, daarna dadelijk tot de uitbetaling zal worden overgegaan, voor zoo verre het bedrag der Nalatenschap toereikend zal zijn.

Hillegom, 15 *December* 1849. P. VAN WAVEREN Jz.

Alle Crediteuren in het Faillissement van CORNELIS VAN DER ZAAL, *Winkelier*, wonende te *Leyden*, en die welke hunne Schuldvorderingen nog niet ter Verificatie hebben aangeboden, worden bij deze **opgeroepen** om in Persoon of bij behoorlijk gemagtigde te compareren, op Donderdag den 10den Januarij 1850, des Voormiddags ten 11 ure, ter Vergaderkamer der Arrondissements-Regtbank, op het Raadhuis, te *Leyden*.

Leyden, 28 *December* 1849. De Curator in gemelden Boedel,

Mr. N. H. A. LISMAN.

Voorloopig Berigt.

De Directie van het Muzijk-Gezelschap

HARMONIE

alhier, brengt ter kennisse van de Ingezetenen, dat zij het voornemen heeft een **CONCERT** te geven, ten behoeve van de *algemeene Armen* dezer Stad, en wel op een nader te bepalen dag in het begin der maand Januarij 1850.

De Directie vleit zich, dat deze hunne eerste poging met eene ruime deelneming en eene gunstige uitslag moge bekroond worden.

De Ondergeteekende zijne Affaire als **Kleedermaker**, uitoefende zijnde gedurende jaren (?) gestaakt hebbende, betuigt langs dezen weg zijnen opregten dank, zoo binnen als buiten de Stad, voor het groote vertrouwen hem gedurende 40 jaren geschonken.

Leyden, 31 *December* 1849. B. GEYER.

Bij den Boekhandelaar C. C. VAN DER HOEK, en verder alom, is verkrijgbaar gesteld:

Christus, Christen-Kerstoonen,

door **L. VAN HOOGEVEEN STERCK**, *Lid der Maatschappij van Nederlandsche Letterkunde te Leyden, van de Koninklijke Maatschappij van Fraaije Kunsten en Letteren te Gent, en van onderscheidene geleerde Genootschappen.*

Dit Bundeltje gewijde Poëzy, 's **Heilands geboorte** betreffende, is bijzonder geschikt om ten geschenke gegeven te worden. De keurig nette uitvoering, zijnde het Werkje op Zwaar Velin Papier gedrukt, met Gesatineerden Omslag en fraai bewerkten Titel en Verguld op Snede, maakt het tot een elegant Prachtwerkje. *Prijs 90 Cents.*

PARADIJS EN KERSVERTELLING VAN GROOTMOEDER AAN DE KINDERKENS,

in lieve Versjes met Plaatjes, mede door bovengenoemden Schrijver.

Dit Boekske beslaat 44 pag. in kl. 8°., op Zwaar Velin Papier, net gedrukt en Gekartonneerd. De Plaatjes zijn met zorg bewerkt ter Koninklijke Steendrukkerij van den Heer MIELING. *Prijs 75 Cents.*

Holloway-Pillen voor de Lachspieren! de vermakelijke Rouschons,

van **GILLISKE JASKE HAASJAGER KWAK**,

vertoonende op eene snaaksche wijze de tegenwoordige tijdsomstandigheden, voor jonk en oud.

Van dit Boekske, vol rare Plaatjes, zijn in korten tijd, bijna **1000 Exemplaren** verkocht. *Prijs 40 Cents.*

Ten Kantore van **N. NATHANS**, te *Leyden*, zijn wederom te bekomen HEELE en GEDEELTEN van KOOP-LOTEN voor de 210de Staats-Loterij, waarvan de *Eerste Klasse* begint te trekken op den 21sten Januarij 1850.

Aan het Kantoor van **DANIEL JOHANNES LE NOBEL**, Haarlemmerstraat, Wijk VI, N°. 488, te *Leyden*, zijn voor de volgende 210de Staats-Loterij te bekomen HEELE en GEDEELTEN van LOTEN. De trekking der *Eerste Klasse* begint op Maandag den 21sten Januarij 1850.

Ten Kantore van **H. VAN ROMBURGH**, *Gedelegeerde van de eerste klasse der Staats-Loterij*, op de Turfmarkt, bij de Haarlemmerstraat, zijn voor de 210de Loterij te bekomen, HEELE en GEDEELTEN van LOTEN, waarvan de trekking begint op den 21sten Januarij 1850.

Prijsvermindering.

De ondergeteekende berigt het geachte Publiek, dat hij door het *toenemend debiet en lage prijzen der benoodigde ingrediënten*, in de mogelijkheid is gesteld zijne artikelen, immer **délicaat**, naar de volgende *verminderde* prijzen te kunnen aanbieden, als: **Bittermoekjes** 55 C^{s}., **Theegebak** 55 C^{s}., **Boterjanhagel**, *pr. kwaliteit*, 40 C^{s}., **Pitmoppen** en **Zoete Janhagel** 30 C^{s}. en **Bruine Janhagel**, *zeer lekker*, 20 C^{s}., alsmede **Boterkleingoed** 45 C^{s}., terwijl de **Rocconsche Amandelgebakken**, **Boterbanket** en **Boterletters** steeds voor 60 C^{s}. *warm* en *versch* verkrijgbaar blijven; alle hovenstaande prijzen per 5 Oncen. Verzoekt verdere gunst en recommandatie.

FREERS,
Banketbakker op de Langebrug bij de Choorsteeg.

F. J. SCHIMMEL,
Boek- en Papierhandelaar
Breedestraat bij het Stadhuis te Leyden,

heeft voorhanden: uitmuntend mooi en zwaar *Velin* en *Hollandsch Rekening Papier*, met staande en contra lijnen, het Boek of 24 vel voor 17½ Cents en hooger; alsmede *Register* of *Kantoor-Boeken*, in Engelsche Band gebonden, met en zonder lijnen, tot alle prijzen; *Velin*, *Hollandsch* en *Postpapier*, *Nieuwjaars-Kransen*, voor lage prijzen; fraaije gekleurde *Kinder Prentenboekjes*, voor 5 Cents en hooger. Hij belooft eene prompte en civiele bediening.

Op 2 Januarij 1850 wordt gevaceerd, ten Kantore van LEEMBRUGGEN, GUEPIN & MUYSKEN, te *Amsterdam*, tot betaling der **COUPONS**, alsdan verschenen, van de Leening groot *f* 550/m., rentende 4%, ten laste der Provincie *Overijssel*, op van **8 OBLIGATIËN**, N°. 11, 124, 313, 347, 379, 415, 434, 530, welke zijn uitgeloot.

OPENBARE VERKOOPING
om Contant Geld,

op Woensdag den 2den Januarij 1850, des morgens ten 10 ure, van

50 STUKS ZWARE OPGAANDE POPELEN BOOMEN,

staande langs den Hoogen Rijndijk aan den binnenkant van den Straatweg, in het Lege Rak, onder *Soeterwoude.*

VERKOOPING *in de Stads-Bank van Leening te Leyden*, op Dingsdag den 15den Januarij 1850, des voormiddags ten 10 ure, van VERSTANE PANDEN, zoo van Juweelen, Goud, Zilver en Horologiën, als van Wollen, Linnen en andere, zoo gemaakte als ongemaakte GOEDEREN, beleend in de maand September 1848.

Zijnde daags vóór den Verkoopdag, des voormiddags van 10 tot des namiddags ten 2 ure, voor een ieder te zien.

De Pillen van Holloway zijn het meest eenvoudige middel in ongesteldheden bij vrouwen.

De versterkende en zuiverende eigenschappen van dit geneesmiddel zijn zoo uitstekend, dat vrouwen van elken leeftijd, welke aan ongesteldheden lijden waaraan zij in het bijzonder onderhevig zijn, met vol vertrouwen daarvan gebruik kunnen maken. Eene kleine hoeveelheid zal haar spoedig verligten, en indien zij in het gebruiken daarvan volharden, haar eindelijk volmaakt herstellen. Het middel is zeker en onfeilbaar, hetzij dat het gebruikt wordt in den gevaarlijken leeftijd van 15 à 16, of wel indien van omtrent de 50 jaren, en deszelfs weldadige uitwerkingen zijn door een groot aantal moeders van huisgezinnen erkend.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt:

Doosjes Pillen à *f* 0.90, *f* 2.10, *f* 3.30, *f* 7.75, *f* 15.50, *f* 23.50.

Potjes Zalf à *f* 0.90, *f* 2.10, *f* 3.30, *f* 8.45, *f* 15.9, *f* 23.90.

Te bekomen te *'s Hertogenbosch* bij J. STRAATMAN, alsmede te *Londen*, Strand 244, *Holloway's Etablissement.*

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.
VRIJDAG, 28 DECEMBER.

		Laagst. koers.	Hoogst. koers.	Gebleven.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld	à 2½ pCt.	55	55¼	55⅛
Dito Certificaten	" 3 "	64	64	64
Dito dito	" 4 "	84	84	84
Amortisatie Syndicaat	" 3½ "	84¼	—	—
Handelmaatschappij		—	—	—
O. I. Leening	" 4 "	—	—	—
Haarlemmermeer	" 5 "	—	—	—
Aandeelen Rijn-Spoorweg	" 4½ "	83½	83¾	83½
Dito Holl. Spoorweg		—	—	—
BELGIE	" 4½ "	—	—	—
Dito bij ROTHSCHILD	" 2½ "	47	47½	47½
SPANJE, Leen. bij ARDOIN v. 85 £	" 5 "	12¾	13	13
Dito dito Onbep. Stukken	" 5 "	12½	12¾	—
Dito Obligatiën	" 3 "	37¼	37½	—
Dito Binnenl. à 6 m.	" 3 "	28¾	29¼	—
Coupons Ardoins		8½	9	—
PORTUGAL, te Londen	" 3 "	30½	33	—
Dito dito	" 4 "	37	37½	37½
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	" 4 "	106¼	106¾	106
Dito dito 1828 en 1829	" 5 "	105	105	105
Cert. bij dito 1831 en 1833	" 5 "	93¾	94	—
Dito 1840	" 4 "	—	—	—
Dito bij STIEGLITZ & Co.	" 4 "	84	84¾	83
Dito dito Nieuwe	" 4 "	83¼	84	83
Inschrijving in Assign.		—	—	—
Certificaten van dito	" 6 "	63¾	64	63¾
POLEN, Certificaten	" 4 pCt.	—	—	—
Dito Aandeelen, met Loten, fl. 250		—	—	—
Dito dito 1835	" 500 "	143½	144½	—
OOSTENRIJK, Metall.	à 5 pCt.	81½	82¼	81½
Dito dito Nieuwe	" 5 "	85¾	86½	86½
Dito 1847	" 2½ "	43	43½	42½
Dito Ween. Bank bij Goll.	" 5 "	85¾	86½	—
Dito	" 4 "			
AMERIKA, Bankactiën				
BRAZILIE, 1824 100 £				—
MEXICO,	" 5 "	26½	27	26¾
VENEZUELA	" 2½ "	28¾	29	29

Napels Cert. bij L. en B. 86½, 87, 86¾. Grieken 3, 3¼.

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.